

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVIII (13)

No. (Štev.) 38

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

21. septembra (septiembre) 1961

Po beograjski konferenci

Jugoslovanski diktator Tito je potrošil 5 milijonov ameriških dolarjev, da je okrasil jugoslovansko prestolnico Beograd za konferenco tkzv. neopredeljenih narodov, ki se je na njegovo pobudo in pobudo diktatorja Združene arabske republike, Nasserja, udeležilo 23 držav. Z beograjskih cest je Titova policija pospravila berače, pijance in delomrže in jih poslala na deželo za dobo trajanja konference.

V Beograd so prišli: En cesar (Abesinija), dva kralja (Nepal in Maroko), dva princa (Kambodja in Jemen), trije zunanji ministri (Gvineja, Saudijeva Arabija in Irak), šest predsednikov vlad (Afganistan, alžirski uporniki, Burma, Ceylon, Indija, Libanon) in devet predsednikov držav (Kuba, Ciper, Gana, Indonezija, Mali, Somalija, Sudan, Tunizija in Združena Arabija). Vse te je sprejel na beograjskem letališču Batajnica pri Zemunu jugoslovanski komunistični diktator Tito.

Konferenca je bila Titova zamisel — morda z namigom iz Moskve, vsekakor pa z njenim privoljenjem —, ki se mu je baje porodila na potovanju po Afriki. Zamislil se je oklenil tudi Nasser, pristavil svoje skledo indonezijski Sukarno in dodal svoj blagoslov indijski Nehru. Nato sta Tito in Nasser sklicala najprej konferenco v Kairu, kjer je dvanajst dni 21 držav razpravljalo o tem, kateri državi bo dovoljeno sodelovanje na konferenci v Beogradu. Končno so določili kvalifikacijo takih držav: 1) ne sme biti vojaško povezana z velesilami, 2) mora se upirati „prostovoljni“ izročitvi vojaških oporišč na svojem ozemlju velesilam in 3) mora „aktivno“ podpirati osvobodilna gibanja izpod zahodnega imperializma.

Pri vabilih na beograjsko konferenco se seveda tega pravilnika niso držali. Povabili so Kubo, ki je prostovoljno izročila sovjetom vse svoje ozemlje za oporišče. Neopredeljena tudi ni ostala nobena vabljena država, ker jih večina podpira tudi aktivno osvobodilna gibanja izpod izključno zahodnega „imperializma“. Vzhodno od železne zaveske za te države ni imperializma in zato osvobodilna gibanja niso potrebna.

Program konference je bil „izmenjava pogledov na svetovni položaj“ in „krepitev miru in varnosti“.

Med takimi nasprotnimi si tečaji, kakor je bil na konferenci abesinski cesar Hajle Selasi iz že sto in stoletja zasidrane monarhične ureditve države in ciprski predsednik škof Makarios na eni strani ter prekaljeni kubanski komunist Dórticos na drugi strani, je spretno laviral najboljši moskovski učenec na tej konferenci, vodja jugoslovanskega komunizma, Tito. V svojem nastopnem govoru je takoj začel s ščuvanjem afriških in azijskih držav s pozivom: „Neopredeljene države se ne morejo več sprijazniti z vlogo rezerve in volilnega stroja na mednarodnem poprišču. Imajo pravico samostojno sodelovati pri reševanju problemov...“ Ko je nato v sejno dvorano v beograjskem parlamentu tresčila novica o prvem letošnjem sovjetskem atomskem poskusu, je bil Tito takoj tisti, ki se sovjetski kršitvi skoro triletnega sporazuma z zavezniki o prenehanju z atomskimi poskusi, ni začudil, še manj, da bi bil ogorčen, pač pa je takoj speljal preplašene udeležence na obsodbo atomskih poskusov med zahodnjaki, ne pa v ZSSR. Prav tako so pod njegovim vodstvom ugotovili, da je Francija danes največja kršiteljica atomskega moratorija, ker z atomskimi poskusi sploh ni nikdar prenehala, da sta Francija in Portugal dve „najtrdozratnejši kolonialni sili“ in da so ZDA „najbolj imperialistična velesila sveta“, ker se poleg drugih noče odpovedati tudi ne oporišču Guantánamo na Kubi.

Vsi udeleženci so veliko govorili, toda malo povedali. Vse pa, kar so povedali, je bilo obsojanje izključno zahodnjakov. Berlinska kriza jim je spór izključno med ZDA in ZSSR, ki ostalega sveta pravzaprav nima kaj zanimati. Napetost v Evropi zaradi Berlina je bila n. pr. za indijskega Nehruja „naravnost dediščina kontinen-

Boji za Kongo

Kongo se od svoje osamosvojitve lanskega leta do danes ni pomiril. Največje zasluge za to, da se danes vlada tam nered in razkosanost in da se je celo razvila že skoro državljanska vojna, imajo sovjeti in njihovi sopoltniki v Kongu. Prvi, ki je hotel uvesti v Kongu neke vrste komunistični sistem, je bil znani Patrice Lumumba, ki pa so ga nasprotniki ubili februarja letošnjega leta. V Stanleyvillu, prestolnici Lumumbe, se je za njim polastil oblasti Antoine Gizenga, tudi komunistom naklonjeni črnc, ki je imel vso zaslombo od sovjetskega bloka in nekaterih tkzv. neopredeljenih držav. Takoj je začel ofenzivo proti sedanjim provincam in končno napadel z juga provinco Katanga, vse ozemlje Kivu in del provinc Kasai. Gizengovi oddelki so prišli do 100 km blizu Leopoldville, glavnega mesta Konga, toda zaradi reakcije v osvojenem ozemlju in zaradi številnih pobegov iz vrst njegove vojske, se je Gizenga moral umakniti nazaj v svojo provinco, tako da je obdržal v svojih rokah samo še ozemlje Kivu.

Ko so se potem duhovi deloma pomirili, sta Kasavubu in njegov predsednik Ileo sklicala konferenco kongoških voditeljev v Tananarive, katere pa se komunistični Gizenga ni hotel udeležiti. Toda odnosi med centralno vlado v Leopoldvillu in Gizengovo v Stanleyvillu so se polagoma izboljšali, tako da se je Gizenga končno odločil poslati svoje delegate na konferenco kongoških vodij v Brazaville, glavno mesto francoskega Konga. Na tej konferenci je prišlo do resnih sporov med ostalimi delegati in Čombejem, desničarskim vodjem najbogatejše kongoške provinc Katange. Čombe se je postavil na stališče, da bo odcepil Katango od Konga, če se režim v Leopoldvillu ne bo otrešel komunističnega vpliva.

General Mobutu, vrhovni poveljnik kongoške vojske, je na tej konferenci zaradi grozljivega stališča Čombeja dal tega aretirati in zapreti, vendar ga je že čez nekaj dni spustil na svobodo. V zaporu je Čombe priznal Mobutuja za edinega poveljnika kongoške vojske in pristal na trdno združitve celotnega kongoškega ozemlja. Te izjave je moral dati v zaporu pod strahovitim pritiskom.

Zato je takoj, ko se je vrnil v Katango, znova objavil, da bo odcepil to provinco od Konga. V tej novi krizi je predsednik Konga Kasavubu sklenil sklicati parlament, v katerem sedijo delegati iz vseh kongoških provinc, vključno Katanga, kjer vlada Čombe in provinc Kivu ter Ekvadorja, kjer vlada komunistični Gozenga. Seje parlamenta so se zavlekle, ker Čombe najprej ni hotel poslati svojih poslancev, nato pa se je odločil in so njegovi delegati zadnji trenutek prispeli na sejo. V parlamentu so pristaši ubitega Lumumbe z glasovanjem dosegli zmago nad pristaši Čombe, tako da je bil za podpredsednika Konga ponovno izvoljen komunistični Gizenga. Dotedanji predsednik

ta sovrastva“ (tako je označil Evropo), ki pa je ni povzročila (napetosti namreč) Moskva, pač pa Zahod, ker noče popustiti Moskvi. Problem za te države, ki so se udeležile beograjske konference, ni komunizem, pač pa zahodni kolonializem. Trdili so, da smatrajo samoopredelitev in osvoboditev za svete zadeve, istočasno pa podprli komuniste, ki so se ugnezdili na Kubi in prikazali ameriško oporišče na Kubi Guantánamo kot „zgodnjahodnega nasilja“. Niti besedica ni padla v obsodbo sovjetskega komunističnega imperializma v vzhodni Evropi, v Tibetu in v jugovzhodni Aziji.

Večina udeležencev konference je predstavljala države, katerim so zahodne države šele pred nedavnim dale svobodo in neodvisnost. Zato je razumljivo, da zato nekatere vidijo prav v zahodnih državah svojega sovrastnika, ne spoznajo pa, in v tem je bila na tej konferenci velika Titova spretnost, ko jih je zapeljal v obsojanje samo zahodnjakov, da si morejo danes privoščiti luksuz tkzv. nevtralizma prav zato, ker Zahod stoji med njimi in sovjetskimi ambicijami za svetovno nadvlado. Če bi zahodni „imperialisti“ podlegli, bi istočasno tudi tkzv. neopredeljene države izgubile svobodo.

kongoške vlade je nato podal ostavki ter je njegovo mesto zasedel, prav tako po glasovanju v parlamentu, Ciril Abdula, zahodnjaški nastrojen kongoški politik in zvest predsednik države Kasavubu in generalu Mobutuju.

Čombe ni mogel prenesti ponovne izvolitve komunističnega Gizenga za podpredsednika kongoške vlade. Zato je ponovno zagrozil z odcepitvijo svoje provinc Katange od Konga, nakar je centralna vlada sklenila poslati svojo vojsko v Katango, da bi to ozemlje, če je treba, tudi nasilno obdržala v sklopu Konga. Tokrat bi se proti Čombeju bori skupno čete Mobutuja in komunistični oddelki Gizenga.

Toda po ukažu glavnega tajnika Hammarškjolda so oddelki OZN v Kongu prehiteli akcijo centralne vlade in z izgovorom, da bi spopad med oddelki centralne vlade in Čombejevo vojsko pomenil začetek državljanske vojne, izvedli napad proti Katangi, da bi za vselej odstranili protikomunističnega Čombeja.

Čombe je napad pričakoval, bodisi od centralne vlade bodisi od OZN. Zato je napadalne oddelke OZN pričakal v Katangi s svojo vojsko ter se je pretekli teden razvila prava vojna na številnih bojiščih v Katangi. Zaradi premoči Čombejevih oddelkov so oddelki OZN niso mogli skoro nikjer trdno zasedrati ter je prišlo na obeh straneh do precej velikih človeških izgub.

Ko je Hammarškjold ugotovil, da je pognal oddelke OZN proti nasprotniku, ki ga je podcenjeval in da ni pričakoval, da bi Čombe in njegova vojska klenila pod pritiskom OZN, se je odločil in odletel prejšnjo soboto iz New Yorka v Kongo, da bi na licu mesta proučil položaj in ukrenil vse potrebno za morebitne razgovore s Čombejem. Čombe je na predlog Hammarškjolda pristal in sta se že dogovorila, da se bosta minuli ponedeljek sestala v Ndoli na letališču. Čombe je na letališče srečno priletel, ne pa Hammarškjold, katerega letalo je tik pred letališčem tresčilo na tla in tako končalo življenje glavnega tajnika OZN. Čombe je iz Ndole takoj odletel nazaj v Katango, njegovi oddelki pa nadaljujejo borbo proti napadajočim oddelkom OZN.

Smrt glavnega tajnika OZN

Zvezna vlada Južne Rodezije je objavila v ponedeljek, da je tega dne postal žrtev letalske nesreče glavni tajnik OZN Dag Hammarškjold. S svojim letalom je potoval na sestanek s predsednikom najbogatejše kongoške provinc Katange Čombejem na letališče Ndola, letalo, s katerim je potoval Hammarškjold, je po zadnjih poročilih zadelo v nizkih gričih tako silo, da se je razbilo na več kosov. Po drugi verziji pa je prišlo do nesreče zaradi okvare v motorjih. S Hammarškjoldom je potovalo 15 spremljevalcev. Edini, ki je pri nesreči ostal živ, je Harold M. Julian.

ZDA so po drugi svetovni vojni podarile Titovi Jugoslaviji nad dve milijardi dolarjev zato, da so si priborile prvo mesto v loži, s katere so mogle spoz opazovati neke vrste ideološki spor med Mosko in Beogradom. Nad 3 milijarde dolarjev so Amerikanci razdelili po Indiji zato, da se Nehru poteguje za včlanjenje rdeče Kitajske v OZN. Nad 5 milijard dolarjev so ZDA po drugi svetovni vojni raztrosile po ostalih tkzv. neopredeljenih državah zato, da so dobile sedaj in z njimi ves svobodni zahodni svet udarec po licu, Moskva in z njo svetovni komunizem pa prijazno karanje, ki bolj zveni kot opravičilo kakor pa ukor.

Zato so sedaj končno v Washingtonu je začeli uvidevati in spoznavati, da si samo z dolarji ne morejo pridobivati zanesljivih prijateljev in zaveznikov. To je moral priznati republikanski član ameriškega kongresa z ugotovitvijo, da so ZDA za vsi pomoči „dobile iz Beograda točo kamenja“. Ameriški tisk pa je začel že javno zahtevati, da je že skrajni čas, da ZDA spremene svojo politiko tudi do Titove Jugoslavije, „ker bo koristnejše preusmeriti ameriško dolarsko in drugo pomoč proti drugim, Zahodu bolj naklonjenim režimom.“

Sestanek zahodnih zunanjih ministrov

V Washingtonu so se pred letošnjim zasedanjem Glavne skupščine OZN zbrali zunanji ministri treh zahodnih velesil ter so na konferenci sklenili, da bodo ZDA napravile naslednji važen korak k pogajanju s sovjeti za mirno rešitev berlinske krize. Prav tako so se sporazumeli glede protiukrepev, ki jih bo treba podvzeti, če bodo komunisti izvajali še naprej pritisk na Zahodni Berlin. Kakšni so ti protiukrepi, niso objavili. Objavili so pa, da bodo v slučaju, če ZSSR ne bo pokazala resno se pogajati glede Berlina, zahodne velesile odločno ostale pri svojem stališču glede Berlina in Nemčije in da so odločene spustiti se tudi v vojno za obrambo svojih pravic.

Sestali so se pa zunanji ministri: za ZDA Rusk, za Anglijo Home, za Francijo Couve de Murville. Zahodnonemški zunanji minister von Brentano je bil tudi navzoč na vseh sestankih.

Na splošno so bili zunanji ministri mnenja, da je malo možnosti, da bi se hitro in za zahodnjake zadovoljivo rešil berlinski problem. Naslednji meseci da bodo verjetno še povečali napetost med Vzhodom in Zahodom, če Moskva ne bo pokazala več pripravljenosti za pravilno rešitev berlinskega in nemškega problema. Prav tako so se na konferenci zunanji ministri razgovarjali o problemu združitve Nemčije, ki je nuj-

no povezan s problemom Berlina.

Sovjeti do danes niso samo poudarjali, da hočejo podpisati separatni mir z vzhodno Nemčijo, katere zahodnjaki ne priznajo, ampak tudi da se morajo zahodnjaki umakniti iz Zahodnega Berlina. Obe sovjetski zahtevi sta za zahodne zaveznike nesprejemljivi.

Zunanji ministri so poverili ameriškemu zunanjemu ministru Rusk na logo, izvesti od sovjetskega zunanjega ministra Gromika, ki se je prikeljal v New York na zasedanje Glavne skupščine OZN, če bodo sovjeti pripravljeni pogajati se o berlinskem in nemškem problemu na podlagi zahodnih zahtev in predlogov. Rusk namerava Gromiku odločno pojasniti, da zahodnjaki pod nobenim pogojem ne nameravajo odstopiti od svojih pravic v zahodnem Berlinu in da ne bodo dopustili Moskvi enostranske akcije v nemški prestolnici. Prej tako se zahodni zavezniki ne nameravajo pogajati s sovjeti samo o sovjetskih načrtih o podpisu separatne mirovne pogodbe z vzhodno Nemčijo.

Tik pred prihodom Gromika v New York je moskovska radijska postaja objavila, da Gromiko prihaja v ZDA pripravljen pogovoriti se z zahodnimi zavezniki o „katerem koli resnem predlogu za rešitev nemškega in berlinskega problema“.

Adenauer se vedno zmagovalec

V nedeljo, 17. septembra, so imeli v Zahodni Nemčiji splošne volitve. Njihova značilnost je v tem, da je dr. Adenauer iz njih še vedno izšel kot zmagovalec kljub sedanjemu berlinski krizi, ki je močno vplivala na razpoloženje volilcev in kancler kot odgovoren predsednik vlade ni mogel in smel hujskati ljudi, ker bi s tem samo povečal svetovno napetost, vendar je pa izgubil v parlamentu dosedanje absolutno večino. Od 499 poslancev, kolikor jih ima zahodnonemška poslanska zbornica, pripada krščansko demokratski stranki 248 poslancev. Manjka ji samo 7 poslancev do absolutne večine. Pri volitvah so krščanski demokrati v primerjavi z zadnjimi volitvami leta 1957

izgubili 27 mandator. Socialisti, ki jih vodi berlinski župan Willy Brandt, so dobili 190 poslanskih mest, pridobili so 21 mandatov, sredinski svobodni demokrati imajo 66 poslancev ter so od zadnjih volitev napredovali za 26 mandatorov.

Bodoča nemška vlada bo verjetno morala biti koncentracijska, za katero se pa Adenauer ne navdušuje, svobodni demokrati pa za sestavo take vlade postavljajo pogoje, da naj bi Adenauer, ki je sedaj 85 let star, prepustil vodstvo vladnih poslov gospodarskemu ministru Erhardu. Novi nemški parlament se bo sestel 17. oktobra. Tedaj bo kancler dr. Adenauer dal ostavko, da bo parlament lahko določil novega nemškega kanclerja. Do tedaj bodo vsa politična vprašanja glede bodočega kanclerja uredili tako, da za njegovo izvolitev ne bo težav.

IZ TEDNA V TEDEN

Bolivjski podpredsednik Juan Lechin, vodja levičarskih sindikatov, je zaradi očitkov, da je zapleten v mednarodno afero z stihotapljanjem kokaina v Argentino, odstopil. Bolivjski kongres njegove ostavke ni sprejel, Lechin pa je izjavil, da pri svoji ostavki vztraja.

V Angliji so obsodili na 7 dni zapore znanega filozofa Bertranda Russela in njegovo ženo, ker sta hujskala javnost za nastopanje proti atomskemu orožju. Filozof je star 89 let, njegova žena pa 61.

Na Turškem so 16. t. m. zaključili množični proces proti visokim funkcionarjem in prejšnji turški vladi dr. Menderesa, ki jo je zrušila maja meseca 1960 turška vojska z generalom Gurselom na čelu. Proces je trajal skoro leto dni. 15 biv. ministrov in visokih državnih funkcionarjev so obsodili na smrt. Dvanajstim na smrt obsojenim je vlada smrtno obsodbo spremenila v dosmrtno ječo, za tri pa smrtno obsodbo potrdila — med temi je bil tudi bivši predsednik vlade dr. Menderes. Smrtno obsodbo z obseženjem so nad bivšim fin. ministrom Hasanom Polaktanom in biv. turškim zunanjim ministrom Ruatom Zorlu-jem so izvršili že v soboto, nad biv. predsednikom dr. Menderesom pa v nedeljo in to kljub posredovanju zahodnih držav za njegovo življenje. Dr. Menderes je pred obzavo smrtno obsodbe zavil močan strup ter je bil 36 ur v nezavesti. Zdravniki so mu pa rešili življenje in ga poždravili v toliko, da so ga nato lahko obsodili. Na dosmrtno ječo je bilo obsojenih še 31 bivših turških funkcionarjev, pristavev turške demokratske stranke, 418 pa na zaporno kažen od enega do 15 let.

Slovenci v Argentini so imeli v nedeljo, 17. septembra, pomembno slavo. V mestu Ramos Mejía so z velikimi slovesnostmi blagoslovili in odprli nov slovenski dom v Argentini — Slomškov dom. Z njim smo Slovenci na področju Vel. Buenos Airesa dobili že šesti narodni dom, ki bo odslej poleg slovenskih domov v San Justu, Carapachayu, San Martinu, Slovenski vasi in Lanusu in pristave v Moronu žarišče slovenskega življenja, kulturnega ter prosvetnega dela slovenskih rojakov v Ramos Mejiji. Poleg domov na področju Vel. Buenos Airesa si postavljajo skupno slovensko ognjišče tudi rojaki v Miramaru in Mendozii.

Akcija za postavitev lastnega slovenskega doma v Ramos Mejiji sega v leto 1959, ko se je takratni šolski odbor odločil za nakup zemljišča v ulici Castelli št. 20. Za zemljišče 362 m² je plačal 400.000 pesov. Kljub začetnim težavam je akcija za zgraditev lastnega doma že nekaj dni zatem dobila prve večje prispevke za Slovenski dom, v katerem naj bi zlasti dobil prostore Slovenski šolski tečaj Anton Martin Slomšek v Ramos Mejiji. Začetni odbor se je 27. marca 1960 razširil v širši odbor za zgraditev doma. Kmalu zatem je padla misel o nakupu zraven stojiščega zemljišča v izmeri 962 m² z zidano hišo. Sklep za nakup je dozel letos 5. marca na ustanovnem obnem zboru društva Slomškov dom. Kupna cena za ta novi svet s hišo je bila 1.148.000 pesov. Podpis kupne pogodbe je bil 2. maja 1960. Ob podpisu te pogodbe je bilo treba položiti 100.000 pesov, v roku 90 dni nadaljnjih 450.000 pesov, ostanek je pa treba plačati v času treh let. Z nakupom obeh parcel razpolaga danes Društvo Slomškov dom v Ramos Mejiji s prostorom okoli 1325 kv. m s še dobro ohranjeno zidano hišo z več prostori.

Nakup stavbišča in hiše v Ramos Mejiji, ki se danes imenuje Slomškov dom, so narekovala potrebe zlasti slovenskega tečaja Anton Martin Slomšek, ki ga v tem kraju vodita vsa leta gđ. Anica Šemrov in g. župnik Matija Lamovšek z vso poštrenovalnostjo. Saj obiskuje ta tečaj 96 slovenskih otrok. Nižja skupina ima 3 oddelke, višja pa 2. Pouk je vsak torek od 5 do 7, pevske vaje za otroke in razne nastope so pa vedno eno uro pred začetkom pouka.

BLAGOSLOVITEV NOVEGA SLOVENSKEGA SREDIŠČA

Na blagoslovitev Slomškovega doma je prišlo veliko rojakov iz vseh slovenskih naselij Vel. Buenos Airesa. Sodiijo, da jih je bilo nad en tisoč. Ves prostor je bil lepo okrašen s slovenskimi narodnimi zastavicami. V bližini odra, na katerem je bil postavljen altar, sta bila dva mlaja.

Ob desetih je pristopil k oltarju direktor g. Anton Orehar. Najprej je blagoslovil križ in podobo Brezjanske Matere božje za Slomškov dom, zatem je pa v spremstvu predsednika Društva Slomškov dom Janeza Brule, botre*ge. Lucije Potočnik in botra Hermana Zupana st. ter skupine fantov in deklet v narodnih nošah odšel v Slomškov dom. Boter in botra sta pred vhom v Slomškov dom prerezala slovenski trak, nakar je g. direktor Orehar blagoslovil vse notranje prostore.

Ko se je vrnil pred oltar, je blagoslovil argentinsko in slovensko narodno zastavo. Skavti so ju nato ponesli pred drog sredi prostranega vrta, nakar so ju ob igranju argentinske in slovenske narodne himne potegnili na drog, kjer sta začeli plapolati v vetru.

MAŠA ZA DOBROTNIKE SLOMŠKOVEGA DOMA

G. direktor Orehar je imel mašo za dobrotnike Slomškovega doma. Med njo je lepo prepeval Slovenski pevski zbor iz Ramos Mejije pod vodstvom pevovodje Gabriela Čamernika.

G. direktor Orehar je imel po evangeliju miselno bogat govor. Začel ga je s Slomškovim naukom: „Z Bogom začni vsako delo, da bo dober tek imelo“. Slomškov dom to delo tako tudi začenja s tem, da je povabil Boga v svoj dom, ki naj v njem vedno tudi ostane in spremlja ter blagoslavlja vse delo v domu, ki naj bo dom duhovne, narodne in kulturne rasti. Delo v njem naj bo za človeka in Boga, se pravi za kulturno, narodno in versko ohranitev slovenskih ljudi ter za duhovno oblikovanje slovenske skupine v Ramos Mejiji. Slomškov dom že to delo vrši in je pod svojo streho že sprejel krajevno slovensko mladino. G. direktor je v nad, izvajanjih opozarjal rojake na potrebo, da se še naprej udeležujejo slovenskih verskih pobožnosti, ki so tudi zelo potrebne za versko in narodno ohranitev slovenskih ljudi v izseljenstvu. Prav tako o delu za skupnost. Dela je povsod za vse zadosti. Srečo in uspehe bomo imeli, če se bomo znali

Blagoslovitev Slomškovega doma v Ramos Mejiji

v delu pametno povezati in združiti. Nujno je, da imamo na znotraj svobodo za delo krajevnim potrebam primerno, na zunan pa moramo nuditi sliko solidarnosti in povezanosti. Če se bomo znali med seboj združiti, nam bo Bog tudi pomagal. Končno je tudi opozarjal na nujnost zvestobe idealom, zaradi katerih smo med vojno nastopili proti komunističnemu nasilju in njegovemu brezbožnemu nauku in zaradi katerih smo odšli v izseljenstvo. Trdni moramo biti v teh načelih in nič popuščati, kajti sožitja med Bogom in satanom ni in ne more biti. Če bomo tudi v teh idealih notranje tesno povezani, bomo tudi še naprej uspešno kljubovali vsem preizkušnjam, ki nas spremljajo na izseljenjski poti.

POZDRAV IN ZAHVALA PREDSEDNIKA SLOMŠKOVEGA DOMA

Po maši je ramoški zbor pod vodstvom pevovodje Gabriela Čamernika zapel pesem „Bog in Slovenija“, nato pa je stopil na oder predsednik Društva Slomškov dom Janez Brula.

V uvodnih besedah je pozdravil g. direktorja Oreharja, botro go. Potočnikovo, botra Zupana Hermana st., predstavnika NO za Slovenijo Rudolfa Smersuja, predsednika DS prof. Al. Horvata ter predstavnike ostalih slovenskih domov Vel. Bs. Airesa in na tem področju delujočih društev in organizacij demokratskih slov. izseljencev, zatem se je pa iskreno zahvalil vsem, ki so kakor koli pomagali do uresničitve zamisli o postavitvi lastnega doma v R. Mejiji. Po imenu je navedel krajevnega slov. dušnega pastirja Janeza Kalana, dobrotnico go. Anico Pucko, Matevža Potočnika, ki ga je imenoval „največjega dobrotnika“ in „mecena“ Slomškovega doma, Pintarja Valentina za lepo število pohištva, Javorškove in Tomazinove. Nadalje je poudarjal, da morajo „vsí biti v prvi vrsti hvaležni Bogu, ki je našim skupnim naporom dal svoj blagoslov in nam dajal poguma v odločilnih trenutkih, da smo pri ovirah našli pravi izhod.“

V nadaljnjih izjavanjih je pa namen Slomškovega doma prikazal z naslednjimi besedami:

„Naš glavni namen je skrbeti za ohranitev in okrepitev slovenske narodne zavesti, širiti prosveto in dvigati kulturno stopnjo v slovenskem duhu. Poglobljali in utrjevali bomo duhovne vrednote in pravni čut v duhu krščanske tradicije in skrbeli za materialno podporo vseh potrebnih rojakov. To bodo naše poglavitne naloge, ki jih bomo izvedli lahko le s sodelovanjem vseh organizacij, ki imajo pri svojih specialnih nalogah končno vendarle isti končni namen.“

Slomškov dom nam bo omogočil izvajanje teh ciljev. Prav tako nam bo olajšal družabno življenje, življenje poštene zabave in razvedrila.

V Slomškovem domu se bomo bogatili z vsemi zakladi naše bogate narodne kulture. Obenem pa nam bo dom odprto okno v nov svet: spoznavali bomo kulturo te dežele in se prilagajali tem razmeram v vsem, kar je dobro in pošteno ter ni v navzkrižju ne s krščansko, ne slovensko zavestjo. Naša skrb v tem pogledu pa ne sme biti enostranska. Zlasti za mladino je važno, da pri poznanju, spoštovanju pozitivnih vrednot naroda, med katerim raste in živi — ne ostane brezbrizna pri naporih za spoznavanje kulturnih in duhovnih vrednot slovenskega naroda. Storit moramo vse, da bodo naši otroci ponosni na slovenski narod in njegove vrednote.

Slovenska izseljenska družina živi v razmerah, ki jo v verskem, kulturnem in narodnem pogledu razkrajajo. Razkroj, brezbriznost in otopenost, to so grehi, ki vodijo v životarjenje, mrtvilo in končno smrt vsako emigracijo. Ne smemo se varati z lepim številom prireditvev in naših ustanov. Vse lahko dostikrat nudijo le videz delovanja, v resnici pa manjka življenjskega soka in duha. Naš cilj pa je življenje, naša naloga oživljanje, napredek — razmah — rast. To so najbolj teže naloge, ki nas čakajo. So neprimerno težje od vseh drugih: so prvenstvene, bistvene.

Kaj naj bi sicer koristili vsi domovi, velike in sijajne dvorane, številne organizacije, če ne bi v njih bilo zdravja, če se v njih ne bi pretakal življenjski sok intenzivnega dela v širino in globino?

Po stopinjah velikih Slovencev, kakor je bil Slomšek in drugi, hočemo s čutom odgovornosti to novo delovno središče slovenske skupnosti pridružiti

dosedanjim naporom za kulturni procvit vseh izseljencev. V plemeniti medsebojni tekmi bomo storili lahko mnogo, če bomo pred nami jasni cilji, pravilna orientacija in skupdržanje. Trdno se moramo povezati med seboj, kajti samo složni bomo uspeli. Ob stram moramo pustiti vse majhne spore in različne izraze nesoglasja. Za vse je dovolj prostora in dela. Le pri medsebojnem spoštovanju, pravi krščanski bratski ljubezni, ki ne išče hudega in ne povzroča malenkostnih in globokih razpok — bo mogoč uspeh. Naša bolezen needinosti, nepotrebne strujarske zagrizenosti ne prinaša drugega, kot trpko razočaranje. Naš dom pa mora biti šola medsebojnega spoštovanja, strpnosti in vselega smotrnega dela za zastavljene cilje. Prav je imel Slomšek, ko je večkrat klical Slovencev in kličje tudi nam: „Prijetelji Slovinci! Bodij nam geslo našega dejanja in nehanja zlata beseda sv. Avguština: V potrebnih rečeh naj vas vodi sloga, v dvomljivih svoboda, v vseh pa ljubezen bratska.“

Samo z živim zgledom poštrenovalnega dela, pri medsebojnem spoštovanju, bomo dokazali, da smo vredni sinovi svojega naroda. Naj bo Slomškov dom ustanova, na katero bomo lahko vedno mislili z veseljem in ponosom v srih. Naj Bog blagoslavlja vse tihe žrtve pri vzajemnem delu za naš skupni blagor! Bog Vas živi!“

Izvajanja Janeza Brule je zbrana slovenska množica sprejela z odobravanjem.

POZDRAVI IN ČESTITKE SLOMŠKOVEMU DOMU

Prvi je stopil na oder krajevni slovenski dušni pastir g. Janez Kalan. Čestital je tistim, ki so pred leti začeli akcijo za postavitev Slomškovega doma in jo sedaj uspešno tudi izvedli. Tu se vidi, kaj lahko napravi odločnost in trdna volja. Zatem je pa vse opozarjal na dejstvo, da nosi novi slovenski dom ime po velikem slovenskem škofu, ki je med drugim Slovence učil: Sveta vera bodi vam luč, materin jezik pa ključ do zveličavne in narodne omike“. Župnik Kalan naglašja, da je oboje potrebno: vera in materin jezik. Zato mora biti vse delo v domu tako, da bo v skladu z nauki škofa Slomška.

Za njim je pozdravil zgraditev Slomškovega doma član NO za Slovenijo Rudolf Smersu z naslednjimi besedami:

„Prepričan sem, da ni Slovencev v Argentini in izven nje, ki bi danes ne delil veselja z našimi rojaki v R. Mejiji, ko otvarjajo in blagoslavljaajo svoj dom — Slomškov dom.“

Uspeh vsakega Slovence je tudi naš uspeh. Uspeh ene slovenske krajevnne skupnosti je uspeh vse slov. skupnosti v zamejstvu. In to, kar danes vidimo, je velik uspeh ene izmed naših krajevnih edinic; uspeh, ki zasluži vso pohvalo in vse naše čestitke.

Izrekam te čestitke v imenu NO za Slovenijo, ki se predvsem trudi, da bi slovenski narod dosegel svoje narodno-politične pravice, svojo osvoboditev in samostojnost. Orožje za dosega teh pravic pa se kuje po naših društvi in zlasti še po naših slovenskih domovih.

Naši domovi so trdnjave slovenstva. Orožje v teh trdnjavah pa predstavljajo naši šolski tečaji, naša društva ter verske, kulturne, prosvetne, mladinske in tudi družabne prireditve. Naj se tudi v tem domu krepko vihti to orožje! Naši domovi so tudi dokaz naše narodne zavednosti in idealizma. Ni nas še požrl materializem tuji.

Naši domovi so tudi garancija naše ohranitve, ohranitve slovenskega človeka na tujem, dokaz, da nečemo umreti, ampak živeti. Živeti zato, da se bomo alj mi, ali pa vsaj naši otroci vrnili domov, v pravi Slomškov dom — v Slovenijo — in sicer kot verni, zavedni in visoko kulturni Slovenci.“

Za članom NO za Slovenijo Smersujem so izrekli pozdrave in čestitke Slomškovega domu: Prof. Al. Horvat za Društvo Slovencev, Aleksander Majhen za Slovensko hišo v Buenos Airesu in v imenu Mladinskega odseka DS, Janez Janežič za Naš dom v San Justu, Ivan Lužovec za Društvo Slovenska vas v Lanusu, Polde Novak, predsednik Slov. doma v San Martinu, Maks Jesih za Slov. dom v Carapachayu, Janko Štrbenc, predsednik Slov. doma v Berazateguiju, Ruda Jurčec v imenu Slov. kult. akcije in Slov. kat. akad. starešinstva, Vinko Rode za Slovensko kat. akad. društvo, Ivan Korosec, predsenik Društva slovenskih protikomunističnih borcev, Janez Krajc v

imeni upravnega odbora pristave v Moronu, gđ. Jožekja Debeljakova za Zvezo slovenskih srednješolk, Franček Korosec za društvo Dom in Slovensko besedo, dr. Julij Savelli, predsednik Slov. pevskega zbora Gallus, Gabriel Čamernik za Slov. pevski zbor iz Ramos Mejije, gđ. Marjeta Železnikar, predsednica Slov. dekliške organizacije, Jernej Tomazin, predsednik Slov. fantovske zveze, gđ. Tina Glavan, predsednica Dekliškega mladinskega doma, Lojze Erjavac, predsednik Družabne pravde, Miha Smersu, blagajnik Slov. planinskega društva, Mirko Kopač za Kegljaški klub na Pristavi in Lojze Rezelj za Slovenska misijonsko zvezo ter Južnoameriško Baragovo zvezo.

Pismene pozdrave sta poslala Slov. pevski zbor iz San Justa ter Slovenski dom iz Miramara.

S temi pozdravi je bila dopoldanska slovesnost zaključena.

OGLED PROSTOROV

Čas do začetka izvajanja popoldanskega sporeda, ki je bil pripravljen za otvoritev in blagoslovitev Slomškovega doma, so rojaki porabili za kosilo ter za ogled prostorov Slomškovega doma. Ti dajejo občutek res prave slovenske domačnosti zaradi lepih slik, ki jih je napravil priznani slovenski slikar g. Gorazd. V dnevi sobi je g. Gorazd naslikal Ljubljano, Bled ter grbe glavnih slovenskih mest. V ostalih prostorih so slike slovenskih gor in klopotev in Slomškova hiša. Prostor Slomškovega doma so lepi, dobro ohranjeni in bodo res lahko služili svojim namenom. V njih bo zadosti prostora za sestanke in predavanja ter za pouk slov. otrok. Prav tako pa tudi za prijetne družabne sestanke v zaprtih prostorih, na vrtu pa tudi za večje družabne prireditve.

SOLSKA RAZSTAVA

Z otvoritvijo in blagoslovitvijo Slomškovega doma je bila združena tudi šolska razstava. Razstavljeni so bili šolski zvezki, risbe, ročna dela otrok, ki obiskujejo šolski tečaj Anton Martin Slomšek. Vse je bilo lepo. Nekatere stvari naravnost odlične, nekatere pa so po izvirnih zamislih naravnost prese-nečale.

POZDRAV RAMOŠKEGA ŽUPNIKA

Na slavlje Slovencev v Ramos Mejiji je prišel popoldne tudi ramoški župnik f. Bazan. Zbrani rojaki so ga ob prihodu toplo pozdravili. G. Bazan je Slovence nagovoril. Pohvalil je njihov idealizem, njihovo vero ter se jim zahvalil za vzgled, ki ga s tem dajejo ostalim vernikom v župniji. Čestital jim je k postavitvi Slomškovega doma, prsil pa, naj se vanj čisto ne zapro, ampak na po svojih močeh tudi pomagajo pri splošnem poglobljanju verskega življenja v fari.

SLOMŠKOVA PROSLAVA

Slovenski šolski tečaji na področju Vel. Buenos Airesa imajo vsako leto skupno proslavo velikega slovenskega rodoljuba in mladoljuba škofa Slomška. Letošnja je bila združena z otvoritvijo in blagoslovitvijo Slomškovega doma, pripravili so jo pa otroci šolskega tečaja Anton Martin Slomšek iz R. Mejije pod vodstvom učiteljice gđ. Anice Šemrovove. Otroci so odlično izvajali zborni deklamacijo o škofu Martinu Slomšku, ter nežno prepevali pesmi-ce, ki jih je zložil ta veliki slovenski škof.

Po tej točki je spregovoril pozdravne besede g. župnik France Novak iz Ituzaingo ter pozival rojake naj tudi gmočno podpro Slomškov dom.

NASTOP PEVSKIH ZBOROV

Nazadnje so nastopili pevski zbori in sicer Slovenska pevska zbora iz Ramos Mejije in San Justa ter Slov. pevski zbor Gallus. Pod vodstvom pevovodje ramoškega pevskega zbora Gabriela Čamernika so zapeli pesmi slovensko zdravico „Slovinci Slovence vabi“, „Nazaj v planinski raj“ in „Slovenski svet“. Pevci so navedene pesmi lepo zapeli ter želi toplo priznanje.

DRUŽABNA PRIREDITEV

Sledila je vesela družabna prireditve, pri kateri so brezplačno igrali člani orkestra Moulin Rouge ter med rojaki ustvarjali prijetno družabno razpoloženje. Za dobro postrežbo so skrbela dekleta in fantje. Bilo je tudi žrebanje številnih in koristnih dobikov. Glavni dobitek kolo je zadel župnik g. Matija Lamovšek, ki v šolskem tečaju Anton Martin Slomšek poučuje vero-uk, ter ga podaril Slomškovega domu.

SPOMINSKA KNJIŽICA

Društvo Slomškov dom je za otvoritev in blagoslovitev istoimenskega doma izdalo lepo spominsko brošurico „Slomškov dom“ z naslednjo vsebino:

ARGENTINA

Po vsej Argentini so v soboto, 16. septembra, proslavljali šesto obletnico osvobodilne revolucije. Povsod so se spominjali padlih v tej revoluciji, zlasti pa njenega voditelja generala Edvarda Lonardija. V Buenos Airesu je bila najprej spominska proslava na Majskem trgu, nato pa na pokopališču Recoleta pred mavzolejem, v katerem počiva truplo pok. generala Lonardija. Na mavzoleju so ob tej slavnosti odkrili spominsko ploščo, spominski govor pa je imel državni tajnik za letalstvo. Pri obeh slavnostih je bil navzoč predsednik republike dr. Frondizi, udeležili so se jih pa tudi minister za narodno obrambo, državni tajniki za vojsko, mornarico in letalstvo, častni oddelki argent. oboroženih sil in številno ljudstvo. V Córdoba, kjer se je revolucija začela in kjer je bila pred šestimi leti imenovana prva revolucionarna vlada, so pa bile velike spominske slavnosti v nedeljo. Tudi teh slavnosti se je udeležil predsednik republike dr. Frondizi.

Novi argentinski zunanji minister dr. Miguel Angel Cárcano je po zapri-segi in prevzemu resora izjavil, da bo argentinska vlada z vso odločnostjo nastopila proti komunizmu.

V provinci Santa Fe bodo imeli 17. decembra dopolnilne volitve. Izvolili bodo 60 volilcev za izvolitev guvernerja in viceguvernerja, 10 poslancev za zvezni parlament, 6 senatorjev za provincijski senat in 21 poslancev za provincijski parlament.

Za dopolnilne volitve, ki bodo v Argentini marca meseca prihodnjega leta, se vse politične skupine že sedaj temeljito pripravljajo. Glavne politične stranke so za posamezne province že določile kandidate za guvernerje in viceguvernerje. Tri velike politične stranke vladni radikali, ljudski radikali in zveza sredinskih političnih strank so za provinco Buenos Aires kot kandidate za guvernerski položaj postavile svoje vplivne može in sicer vladni radikali dr. Guillermo Acuña Anzorena, biv. ministra za delo, ljudski radikali Larraldeja, sredinske politične stranke pa Solano Limo. Socialisti nastopajo s svojim županom v Mar del Plati Bronziniem. Huda borba bo tudi v prestolnici. Vladni radikali si skušajo utrditi položaj s ponudbami še drugim političnim skupinam za skupno nastopanje pri volitvah. Tako ponudbo za sodelovanje v vladi in pri volitvah s skupnimi kandidati so v zadnjem času dobili tudi krščanski demokrati. To so potrdili sami z javnim sporočilom, da so ponudbo odklonili. Ta politična skupina pa po vseh provincah ne nastopa enako. Tako smo že omenili, da se vodstvi kršč. dem. stranke v provinci Buenos Aires in v Córdoba zavzemata za skupno nastopanje krščanskih demokratov in peronistov proti „marksistom in ostalim ekstremistom ter liberalcem“, drugod so pa za samostojno nastopanje pri volitvah.

V zvezi s poročili iz Washingtona, da namerava severnoam. predsednik Kennedy zamenjati več svojih diplomatskih predstavnikov v državah Južne Amerike, je bilo med imeni ameriških veleposlanikov tudi ime sed. am. veleposlanika v Bs. Airesu Roy Rubottoma, ki naj bi odšel na drugo mesto. Argentinska trgovska zbornica in Trgovska zbornica ZDA v Argentini sta objavili sporočilo, da je premeščanje am. diplomatskih predstavnikov v inozemstvu vsekakor povsem notranja zadeva in izključna pravica ZDA. Kar se pa osebe sed. ameriškega veleposlanika Rubottoma v Bs. Airesu tiče, pa izjavljata, da je bilo doslej malo am. veleposlanikov v Bs. Airesu, ki bi si v tako kratkem času — od oktobra lanskega leta pa do danes — pridobili tako velik krog osebnih znancev in prijateljev in ki bi si tako vsestransko prizadevali, da bi politične, gospodarske in kulturne odnose med obema državama še poglobil kot to dela Rubottom. Zato bi bilo samo v korist obeh držav, če na tem mestu ne bi bilo sprememb.

Za ublažitev stanovanjske krize v Buenos Airesu je buenosaireška občina izdelala načrt za zgraditev 17.500 stanovanjskih hiš. Prvi del tega načrta — zgraditev 5.000 hiš — so že začeli izvajati z razpisom licitacije.

Buenosaireška občina je sklenila zgraditi novo občinsko palačo, v kateri bodo zbrani njeni glavni uradi.

Dr. Tine Debeljak — Kje dom je moj?; dr. Vinko Brumen — Anton Martin Slomšek vzgled in opomin; Marjan Marolt — Prosvetni domovi v domovini; Dr. Jože Rant — Zakaj domovi?; —an — Prvi del akcije je za nami; dr. Jože Krivec — Slomškov mladinski oder. Spominsko brošuro je uredil Marjan Šušteršič, opremil arch. Marjan Eiletz, natisnila pa tiskarna Vilko.

SLOVENCI PO SVETU

KANADA

II. slovenski dan

„Slovenski dnevi“ so postale tradicionalne slovenske prireditve novih slovenskih naseljenecv ne samo v Argentini, ampak že tudi v Združenih državah ameriških in Kanadi.

V Kanadi je bil letos dne 6. avgusta. Udeležba na njem je bila še večja kot lani. Sodijo, da je bilo precej nad tisoč ljudi. Toliko, kot jih še nikdar ni bilo zbranih v Torontu. Prišli so iz tega mesta in iz okoliških, zastopstva pa poslali tudi iz oddaljenosti.

Slovenskega slavlja v Torontu so se udeležili tudi predstavniki drugih slovenskih narodnosti. Tako je v imenu srbske narodnostne skupine v Kanadi prinesel pozdrave ing. Protič, Čehe in Slovače pa je zastopal Joseph Broušek. Prav tako se je videlo prijateljsko sodelovanje med slovenskimi in češkimi sokolskimi telovadci, saj je na slovenskem dnevu bil med telovadci zastopan tudi češki Sokol.

Prireditve je bila na župnijski prištavi. Čeprav ji je nagajal dež, so nastopajoči kljub temu izvedli vse točke.

Slavnost je začel ing. Božo Golob. Pozdravil je zbrane rojake in poudarjal pomen slovenskih dni. Po pozdravnem nagovoru so na zborovalni prostor prišli v sprevodu fantje in dekleta v narodnih nošah ter telovadci Slovenske telovadne zveze. Množica jih je sprejela z navdušenim ploskanjem in vzklankanjem.

Prvi je povzel besedo predsednik Narodnega odbora za Slovenijo dr. Miha Krek. Ko se je navdušenje ljudi, s katerim so ga pozdravili, poleglo, je povedal lepe misli o nujnosti slovenskega zbiranja in združevanja v zamejstvu, da se bomo lažje ohranili, si med seboj pomagali ter združeni delali za osvojitve svojega naroda. Sporočil je zbranim kanadskim Slovincem tudi tople pozdrave Slovencev iz Čila in iz Argentine, med katerimi se je mudil, ko je sodeloval na III. mednarodnem zborovanju krščanske demokracije.

Po govoru so imeli pozdravne nagovore naslednji predstavniki slovenskih društev odnosno skupin: Ivan Marn, predsednik Društva Slovencev v Torontu, Janez Varšek v imenu Slovencev iz Clevelanda, Anton Štibernik, predsednik Društva Baraga iz Montreala, Franc Kozlar, predsednik Društva sv. Jožefa v Hamiltonu, Ivan Kugovica v imenu Slovencev v Guelphu in okolici, Vid Rovanišek v imenu Slovencev v Sudburyju in Stane Pleško v imenu Zveze slovenskih protikomunističnih borcev.

Po pozdravnih govorih je po zborovalnem prostoru zadonela pesem „V gorenjsko oziraj se skalnato stran“. Zapel jo je udarno pevski zbor pod vodstvom pevovodje N. Križmana. Prav tako še pesem „Slovenska zemlja, zemlja sveta“.

Slavnostni govornik na II. slavnostnem dnevu je bil pisatelj Karel Mauser iz Clevelanda. Tako kot v svojih lepih člankih in govorih ob raznih priložnostih, je tudi tokrat rojake prosil, naj store vse za ohranitev žive slovenske besede v velikem svetu. Prosil jih je naj ostanejo zvesti svoji rodni zemlji in slovenski tradiciji.

Po njegovem nagovoru je bil nastop članov Slovenske telovadne zveze. Nastopili so telovadci iz Toronta in Hamiltona pod vodstvom ing. Franceta Grmeksa ter so s svojimi vajami navdušili občinstvo. Telovadci so imeli tekmovalno te v soboto ter so pri raznih panogah dosegli prav lepe uspehe, kar potrjuje, da se telesni vzgoji posvečajo z vso resnostjo in voljo. Drugo leto bodo slovenski telovadci iz Kanade nastopili na telovadnem prvenstvu v vseh disciplinah v Clevelandu.

Otroški nastopi so vedno ljubki. Takšni so bili tudi na II. slovenskem dnevu. Iz New Toronta so se otroci postavili z rajalnim nastopom pod vodstvom gđ. Dolenčeve, torontska dekleta je pripravila za nastop ga. Anica Kokalj. Vihar navdušenja je pa sprožila folklorna skupina naših vrlih Prekmurcev Večerni zvon. Prekmurci fantje in dekleta v lepih narodnih nošah so nastopili v štirih točkah ter so zbrano slovensko množico navdušili z narodnimi plesi Tkalečka, Samerjanka, Vrablječek in Po zeleni trati. Folklorno skupino je organiziral J. Vinčec s pomočjo J. Filipa in ing. K. Fojsa.

Zatem je bila na župnijski prištavi prijetna slovenska družabna prireditev. Ljudje so se zvečer razhajali veseli in zadovoljni ter s sklepom, da III. slovenski dan za letošnjim ne sme prav nič zaostajati, ampak ga mora še prekositi.

Za II. slovenski dan so slovenski rojaki v Torontu izdali tudi poseben list pod naslovom Slovenski dan. Izšel je na 6 straneh manjšega formata. V

njem je ing. Božidar Golob napisal uvodni članek „Naše delo“, o „Slovincih v Kanadi“ poročala Jože Markež, o „Slov. kult. društvu Baraga“ predsednik tega društva P. Markež, Slovenska telovadna zveza je objavila poziv slov. mladini, naj se ji pridruži pod naslovom „Za slovensko mladino“, o „organizacijskem življenju med Prekmurci“ piše — a —, o „Slovenski besedi“ Peter Markež. Objavljena je tudi Prešernova Zdravica, V. Z. Jelinčič pa je napisal članek Slovenija v zgodovini, ki ga pojasnjuje najnovejši zemljevid Slovenije.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Vestnik slov. protikom. borcev. Sept. 1961. Vsebina: Pismo (Korošec); Trikrat z generalom Rupnikom (Pavle Rant); Dr. Hacinu na grob; Poslanstvo slovenskega izseljenca (S. C.); Domo-branstvo v idrijskem kotu (Nace Hladnik); Marko Bajuk; Nova obletnica smrti ustanovitelja Vestnika; Vojaške novice; Dr. Miha Benedičič — 50-letnik; Pred vrati pekla; Brali smo: Kraljeva dediščina; Društveno življenje; Iz uprave.

OBVESTILA

I. redni prosvetni večer v Slomškovev domu bo v soboto, 23. septembra ob 8. Na sporedu bo predavanje dr. Vinka Brumna: „Kdo je bil Slomšek?“ Na prosvetni večer z zanimivim predavanjem, vse rojake najtopleje vabimo. V soboto, 23. septembra t. l. vabi Jugoslov. sokolsko društvo na proslavo kraljevega rojstnega dne v prostorih Jugoslovanskega doma, ul. J. M. Nuñez 1751 v Dock Sudu z izbranim sporedom in plesom. Začetek ob pol 10 zvečer.

Slovenski dom v San Martinu bo imel prosvetni sestanek v nedeljo, 24. sept. ob 10 dopoldne, na katerem bo predaval s skiptičnimi slikami g. Jan-ko Hafner o možnosti in pomenu poleta na luno.

V Slovenskem domu v Carapachayu bo v nedeljo, 24. septembra, ob 16. uri popoldne prosvetni sestanek, na katerem bo predaval Rudolf Smersu o pomenu narodne vzgoje. Vsi vljudo vabljeni.

XII. kulturni večer SKA bo v soboto, 30. t. m. ob 7 pri Bullrichu, Sarandí 41, Capital. Predaval bo ustvarjalni član Zgodovinskega odseka č. g. prof. dr. Filip Žakelj o Bibličnih odkritjih v Quumrumu kot nadaljevanje svojega lanskega tozadavnega predavanja.

Dospela je nova pošiljka knjige Vetrinjska tragedija. Prosimo, da vse rezervirane izvide čimprej dvignete v upravi Vestnika, Ramón Falcón 4158. Kdor knjige še nima, naj pohiti z nakupom. Cena 100.— \$.

Vsakoletni Mladinski dan, ki ga prirejajo vse mladinske organizacije, bo letos v nedeljo 5. novembra. Opozorjamo nanj vsa društva s prošnjo, da ne bi na isti dan imela svojih prireditvev.

Vsem članom in prijateljem Družabne pravde! Ne bomo pošiljali nobenih posebnih vabil, zato pa naj velja za vse to vabilo na romanje Družabne pravde, ki bo ob kakršnemkoli vremenu v nedeljo 1. oktobra k Mariji Pomagaj na Avenidi Calchaquí, km 22,5, Quilmes. Ob pol enajsti uri bo romarska sv. maša s pridigo. Opoldne bo za vse pripravljeno kosilo. Popoldne bodo litanije. — Vse lepo vabi Družabna pravda.

V ZGODOVINI TOMBOL NI BILO ENAKE

kot bo **15. OKTOBRA** pod geslom

„VSE ZA NAŠO MLADINO“

SENZACIONLNA ob 5. obletnici DVOJNA blagoslovitve NAŠEGA DOMA VELETOMBOLA v San Justu

NOVA SENZACIJA: Trg. podjetje SEME-BIDOVEC v Ramos Mejia je darovalo šivalni stroj, vreden 10.000 pesov

OSTRMELI BOSTE nad LEPOTO in VREDNOSTJO DOBITKOV, ki smo jih te dni prejeli od slov. podjetij iz

NOTRANJOSTI ARGENTINE: Córdoba, Rosaria, Ognjene zemlje, Bariloche, posebno presenečenje pa nam je poslalo slov. keramično podjetje v Mendoza in tvrdka Lesar & Comp. v Comodoro Rivadavia.

GLAVNI DOBITKI BODO TOREJ: TELEVIZIJSKI APARAT, umetniško izdelan bar ali pralni stroj, krasna moderna knjižna omara, izredno dober šivalni stroj, kompletni plinski štedilnik z garafu, pisalna miza, najmodernejši radijski sprejemnik, fotoaparat pravkar prinešen iz Nemčije, vreden 10.000 pesov, moško kolo, kuhinjska omara, ločilnik, otroški voziček, več krasnih servisov iz keramike, vtekočilniki, ventilatorji, likalniki, električni brivski aparati itd. Za mladiško žrebanje pa še dekliško kolo!

DOLŽNI SMO DATI SVOJIM OTROKOM PROSTORE KOT JIM PRIPADAJO.

ZATO 15. OKTOBRA VSI „VSE ZA NAŠO MLADINO“!

CERKVENI OGLASNIK

V župni cerkvi Sta. Rita v Boulogne bo v nedeljo, 24. t. m., ob 11 sv. maša za Slovence. Vabljeni vsi okoliški rojaki, San Fernando, Munro, Carapachay itd. — Sv. maša za Slovence bo odslej vsako zadnjo nedeljo v mesecu ob 11.

ABOGADO

CARLOS S. ODRIOZOLA

Tucumán 1650 1º Dpto D
T. E. 40-7636

VETRINJSKA TRAGEDIJA

Komur je mar zapis naše preteklosti, bo to knjigo — temeljni kamen bodoče skupne knjige o revoluciji — imel v svoji knjižnici.

Dobi se na Ramón Falcón 4158, po pošti naročate na upravo Vestnika

JAVNI NOTAR

Francisco Raul Cascante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2.

Cangallo 1642

T. E. 35 - 8827 Buenos Aires

MEGOR

S. R. L.

GRADBENO PODJETJE

Arh. Marijan Eiletz, Hotimir

Gorazd, Marko Martelanc

Industrijske in stanovanjske

zgradbe, "propiedad horizontal",

oprema lokalov in stanovanj

BELGRANO 887-4, 30-8231

Kadar misliš na hladilnik, vedi, da je

in opremljen sestavljen iz najboljšega materiala z „GAREF“ motorjem

MODERNA OBLIKA

DVOJNA GARANCIJA

Po ugodni ceni in na dolgoročno odplačevanje ti ga nudi

Prav tako tudi T. V.-aparate in vse ostale potrebščine za dom

Jugoslovansko Sokolsko Društvo v Argentini

vabi slovenske, hrvatske in srbske rojake na

proslavo kraljevega rojstnega dne

v soboto, 23. septembra 1961 ob pol 10 zvečer

v dvorani J. M. Nuñez 1 51 v Dock Sudu

z izbranim sporedom in plesom

Vstopnina prostovoljno prispevki

LOJZE NOVAK

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO

Bumar, S.R.L.

Av. de Mayo 302 — Ramos Mejia

T. E.: 658-7083

Vam nudi vse to najboljše kakovosti in najboljših znamk na dolgoročno odplačevanje brez jamstva drugih oseb. Kličite po telefonu in se boste prepričali. Pridem tudi na dom. In ne pozabite: Nudimo samo prvovrstno blago.

ZENINI IN NEVESTE!

Predno si nabavite pohištvo za svoj novi dom, se zglasite pri

RADOVAN SOBANU

Fábrica de Muebles "Los Andes"

Blanco Encalada 261, Villa Madero

Napravi Vam ga solidno, po zmernih cenah ter pod ugodnimi plačilnimi pogoji!

SEME BIDOVEC
Av. DE MAYO 2416
RAMOS MEJIA

VSE ZA DOM
NAJBOLJŠE ZNAMKE

XV. REDNI LETNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA SLOVENCEV V BUENOS AIRESU

sklicuje odbor Društva Slovencev na nedeljo, 22. oktobra 1961 ob pol 11 dopoldne v dvorani Slovenske hiše na Ramón Falcón 5158, Capital Federal.

dnevni red občnega zbora bo naslednji:

1. Overovitev in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročila odbornikov.
3. Razgovor o poročilih odbornikov.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Volitve: odbora, nadzornega odbora, razsodišča.
6. Predlogi.
7. Slučajnosti.

Odbor vjudo vabi vse članice in člane, da se občnega zbora točno in zanesljivo udeležijo. Če ob napovedani uri občnega zbora ne bo zadostne udeležbe članov, bo občni zbor pol ure kasneje ob vsaki udeležbi.

Člani, ki stanujejo zunaj Velikega Buenos Airesa, morejo pooblastiti katerega koli člana Društva Slovencev, da jih na občnem zboru zastopa z vsemi pravicami. To pooblastilo velja za vsa glasovanja in za vsa dejanja ter pravice, ki jih imajo člani na občnem zboru.

Brez ozira na stalno bivališče pa morejo v zgornjem smislu pooblastiti tudi člani, ki so zadržani zaradi bolezni ali službe.

Prav tako morejo po pooblastitih biti zastopani na občnem zboru rodbinski člani po svojih poglavarjih (mož lahko zastopa ženo in otroke) ali pa rodbinski poglavarji po svojih rodbinskih članih (sinovi in hčere lahko zastopajo očeta in mater).

Član, ki želi biti zastopan na občnem zboru po pooblaščenju, mora tega pismeno pooblastiti in pismeno pooblastilo poslati pisarni Društva Slovencev najkasneje tri dni pred občnim zborom; v primeru bolezni in službene zadržanosti pa je dovoljeno predložiti pooblastilo pol ure pred občnim zborom društvemu tajniku.

Samostojne predloge je treba poslati Društvu Slovencev vključno do 8. oktobra 1961.

Buenos Aires, dne 21. septembra 1961.

ODBOR DRUŠTVA SLOVENCEV

Pred občnim zborom bo ob 9,30 v kapeli Slovenske hiše skupna sv. maša za žive in mrtve člane Društva Slovencev.

CONVOCATORIA

La Comisión Directiva de la Sociedad "Eslovenia Unida" en Buenos Aires, Ramón L. Falcón 4158, se complace en invitar a sus socios a la

DECIMOQUINTA ASAMBLEA GENERAL ORDINARIA

a realizarse el día 22 de Octubre de 1961 a las 10,30 horas, en el Hogar Esloveno, Ramón L. Falcón 4158, Capital Federal, para tratar el siguiente

ORDEN DEL DIA

1. Lectura del acta de la decimocuarta Asamblea General Ordinaria;
2. Informes de los miembros de la Comisión Directiva;
3. Discusión de los Informes de los miembros de la Comisión Directiva;
4. Memoria de la Comisión de Control;
5. Elección: de la Comisión Directiva, de la Comisión de Control, del Tribunal de Honor y Disciplinario;
6. Mociones;
7. Varios.

LA COMISION DIRECTIVA DE LA SOCIEDAD "ESLOVENIA UNIDA"

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N 3824

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 688.209

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1961: za Argentino \$ 430.—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev.

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires, T. E. 33-7213

SLOV. FANTOVSKA ZVEZA

vabi vse fante na oktobrski sestanek, ki bo v nedeljo, 1. oktobra, po mladinski sv. maši v Slovenski hiši. Na sestanku bo o aktualnem vprašanju za fante govoril preč. g. direktor Anton Orehar. Odbor SFZ

DENTIST - ODONTOLOG DR. JOŽE ZAJC

ordinira v Loma Hermosa ali Churrucua ob torkih in četrtkih od 14 do 19. Ob sobotah od 9 do 16. Ordinacija je v ulici San Javier, dva kvadri od avtobusne postaje števil. 166 v smeri slovenskega naselja.

Dohod je mogoč: iz San Martina z omnibusom 166 in s kolektivi 1 in 57; iz Ramos Mejia s kolektivom 182 do Campo de Mayo in nato s kolektivi 7 ali 57 do Churrucua

Podrobnejše informacije v Baru Evropa ob avtobusni postaji Churrucua in pa na domu: Avda. de Mayo 689 v Ramos Mejia. Telefon 658-4026

NAROČAJTE IN ŠIRITE SVOBODNO SLOVENIJO